

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1539/23-E
Sp. zn. ČŠIE-S-218/23-E

Název	Základní škola Pardubice-Ohrazenice, Trnovská 159
Sídlo	Trnovská 159, Ohrazenice, 533 53 Pardubice
E-mail	zs.ohrazenice@zsohrazenice.cz
IČO	48 161 241
Identifikátor	600 096 181
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Bc. František Stejskal
Zřizovatel	statutární město Pardubice
Místo inspekční činnosti	Trnovská 159, Pardubice Trnovská 212, Pardubice Arbesova 158, Pardubice
Inspekční činnost na místě	20. až 22. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Pardubice-Ohrazenice, Trnovská 159 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Činnost mateřské školy byla ukončena k 1. 9. 2018.

V době inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo v 19 třídách 413 dívek a chlapců, to je oproti roku 2017 nárůst o 111 žáků a šest tříd. Kapacita je využita z 92 %. Více než jednu desetinu z celkového počtu tvoří žáci s odlišným mateřským jazykem. Školská poradenská zařízení diagnostikovala u 42 žáků speciální vzdělávací potřeby. Škola poskytuje základní vzdělávání mimo jiných také žákům Regionální fotbalové akademie Pardubice.

Činnost školní družiny je organizována ve čtyřech odděleních, do kterých bylo přihlášeno 98 žáků 1. až 3. ročníku, což je 98 % nejvyššího povoleného počtu. Školní jídelna umístěná mimo hlavní budovu zajišťuje stravování pro žáky a zaměstnance školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vedení školy aktivně, systematicky, v souladu s formulovanými koncepčními záměry usiluje o zvyšování kvality vzdělávání. Zřejmý byl na 2. stupni pozitivní posun v oblasti chování žáků, v respektování nastavených pravidel, v dodržování kázně, čímž se zde podařilo změnit málo rozvíjející atmosféru výuky v motivující, podporující, příznivou pro všechny žáky. Přispěla k tomu jak obměna pedagogického sboru, modernizace prostředí, tak především jednotnost a důslednost v plnění dohodnutých postupů. Tým vedení školy se rozšířil o druhého zástupce ředitele, který přinesl nové zkušenosti a další pohled na řešenou problematiku. Při řízení školy ředitel a jeho zástupci účelně uplatňují znalost místních podmínek, pro vyhodnocování nastavených procesů vhodně využívají dotazníková šetření pro žáky, pedagogy i rodiče. Následně diskutují opatření ke zlepšení, která promítají do organizačních dokumentů. Delegování pravomocí a úkolů na ostatní pracovníky je promyšlené a funkční.

V oblasti personálního zabezpečení výuky došlo v souvislosti s nárůstem počtu žáků k rozšíření a současně dílčí obměně pedagogického sboru. Ten je nyní stabilizovaný, prostřednictvím několika pracovních úvazků propojený s fotbalovou akademií, kdy trenéři působí ve škole jako učitelé a jsou tak se svými svěřenci v kontaktu i v rámci vzdělávání. Aktuálně pět vyučujících (tři z řad trenérů) nesploňovalo zákonné požadavky odborné kvalifikovanosti, což se ojediněle projevilo absencí metodických a didaktických dovedností. Ředitel školy doložil snahu o zlepšení uvedeného stavu. V mezidobí by bylo vhodné zvýšit důraz na metodickou podporu nekvalifikovaných učitelů. Další vzdělávání pedagogických pracovníků vedení školy podporuje, četnost účasti na individuálních vzdělávacích akcích je však nízká, někteří jednotlivci využívají alespoň nabídky dostupných webinářů. Příležitostí ke zlepšení je organizovat pravidelné vzdělávání společně pro všechny pedagogy. Sdílení zkušeností uvnitř učitelského kolektivu probíhá zejména v rámci každodenního osobního kontaktu, vzájemné hospitace, jako účinný prostředek ke zkvalitňování pedagogických postupů, jsou zatím ojedinělé.

Řediteli školy se v součinnosti se zřizovatelem daří udržovat dobrý technický stav školních budov, výjimkou jsou sociální zařízení, která jsou zastaralá, opotřebovaná a je třeba provést jejich renovaci. Část z nich již opravila škola sama z ušetřených provozních prostředků. Hlavní objekt je bezbariérový, pro imobilní žáky zde byl nově vybudován výtah. Ke zkvalitnění vzdělávání přispěla rekonstrukce odborných pracoven (včetně zázemí), která přinesla možnost vlastního experimentování, bádání a objevování, což ale vzhledem

k naplnění školy není vždy plně realizovatelné, protože tyto učebny jsou zároveň kmenovými třídami. Přínosem pro polytechnické vzdělávání je obnovená školní dílna, podporu čtenářské gramotnosti zajišťuje renovovaná školní knihovna. Prostředí tříd a společných prostor je upravené, estetické a podnětné. Materiální podmínky se od poslední inspekční činnosti opět zlepšily, všechny třídy s výjimkou jedné jsou zařízeny novým žákovským nábytkem, vybavení pro výuku většiny předmětů je na velmi dobré úrovni. Pozornost je věnována i modernizaci v oblasti IT (dataprojektory, tablety, interaktivní panely atd).

Činnost školní družiny je realizována v učebnách 1. stupně, žáci tak v době odpočinku setrvávají ve stejném prostředí jako při výuce, což není úplně ideální zejména pro jejich mentální zdraví. Nedostatek prostoru ve dvou rozměrově malých třídách sídlících v hlavní budově je kompenzován hracími koutky na chodbách, využitím sportovišť, zahrady i dalších míst školy pro zájmové vzdělávání. Další dvě oddělení jsou situována v nepoměrně větších hernách bývalé mateřské školy, nyní učebnách 1. ročníku, jež mají oddělenou část pro relaxaci a hry žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces je realizován na základě „Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Základní školy Pardubice – Ohrazenice“. Vyučování doplňují mnohé mimoškolní akce (kulturní představení, exkurze, výlety atd.), které žákům představují probíraná témata v kontextu reálného světa.

Sledovaná výuka byla zpravidla dobře připravená, promyšlená. Učitelé měli většinou stanovené přiměřené vyučovací cíle, které žákům sdělovali jako téma hodiny, často bez určení činností vedoucích k osvojení příslušných poznatků, což v závěru vedlo k opomíjení vyhodnocení účinnosti výuky. Příležitostí ke zlepšení je tak zajištění společné vzdělávací akce na téma výukových cílů. V hospitovaných hodinách na 1. stupni dominovaly frontální metody, které byly doplněny samostatně řešenými úlohami nebo prací žáků ve skupinách, při níž však byly některé pokyny žákům nejasné, chybělo jejich upřesnění. Výuka byla občas zpestřena aktivizujícími prvky (písničky, pohybové chvilky). Ve většině hodin se dařilo propojení učiva s každodenním životem či vyvozování nových poznatků na základě již získaných znalostí a zkušeností žáků. Na 2. stupni bylo spektrum použitých metod a forem výuky pestřejší, výrazněji se uplatnily prvky činnostního či kooperativního učení. V některých hodinách umožňovaly uplatněné metody aktivity mimo lavice, stejně jako u mladších žáků. Zájem o přírodní vědy byl podporován zařazováním praktických situací, pokusů, zajímavostí a propojením učiva s reálným životem s důrazem na ekologii. Všechny sledované hodiny byly podloženy různým množstvím názorného materiálu a didaktických pomůcek (modely, pracovní listy, atlasy, mikroskopy, nástěnné obrazy). V části z nich byla učiteli i žáky využita dostupná digitální technika. Jen ojediněle však žáci samostatně vyhledávali informace prostřednictvím notebooku či tabletu. Příležitostí ke zlepšení je ve větší míře zařazovat do výuky práci žáků s různými informačními zdroji, s informacemi, vést je k jejich vyhledávání, třídění, analýze a aplikaci. Diferenciace učiva nebo zadání práce žákům rychleji pracujícím či nadaným se ve výuce objevily spíše výjimečně.

Promyšlená organizace hodin tělesné výchovy s jasně stanovenými cíli přispěla k efektivnímu průběhu výuky s aktivním zapojením žáků. Pokyny učitelů a stále podněcování k plnění úkolů příznivě ovlivňovalo zájem žáků o pohybové aktivity. Bylo patrné jejich úsilí při cvičení i radost ze společných her.

Dostatek času byl věnován procvičování a upevňování získaných vědomostí, učitelé až na výjimky žákům poskytovali průběžnou zpětnou vazbu, povzbuzovali a podněcovali je k plnění úkolů. Jen některé hodiny byly ukončeny závěrečným shrnutím se zhodnocením práce, sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků bylo spíše ojedinělé. V několika málo případech proběhlo zdařilé zhodnocení výuky žáky s ohledem na jejich vlastní učení. Převládala vlídná pracovní atmosféra, vzájemná komunikace učitelů se žáky byla přátelská, pozitivní, vstřícná. Až na občasné výjimky všichni dodržovali nastavená pravidla.

Činnost školní družiny vychází ze „Školního vzdělávacího programu pro školní družinu při ZŠ Pardubice - Ohrazenice“. Při pobytu ve školní družině mají žáci prostor pro odpočinek, relaxaci, volné hry i činnosti pro rozvoj zájmů a uměleckého nadání. Vychovatelky jim nabízejí jak řízené aktivity s výtvarnými či rukodělnými činnostmi, tak četbu, kreslení či jiné činnosti podle vlastního výběru žáků. Denně je zařazován pobyt venku, společné hry na školní zahradě, sportovní aktivity na hřišti či vycházky do přírody v okolí školy. Vychovatelky průběžně naplňují celoroční plán práce, realizují pestré aktivity podle ročních období (Halloween, Čarodějnice apod.). Řadu akcí organizují společně se základní školou (např. Zahradní slavnost).

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň získaných vědomostí a dovedností v jednotlivých předmětech učitelé průběžně ověřují obvyklými evaluačními nástroji, výsledky zaznamenávají formou klasifikace. Podrobnější sledování učebního pokroku žáků je na uvážení jednotlivých učitelů, systematicky nastavené není, což je příležitostí ke zlepšení do budoucna. Individualizaci vzdělávacích aktivit také zatím není věnována cílená pozornost.

Vedení školy je aktivní v získávání potřebné zpětné vazby o kvalitě výuky, kterou poskytuje pravidelné externí testování. Výkony žáků se většinou blíží oblasti republikového průměru, lepší jsou ve vyšších ročnících. Možností ke zlepšení je častěji využívat testových úloh v rámci výuky na 1. stupni, aby si žáci na danou formu ověřování znalostí zvykli, a vyhodnocovat problémové segmenty testů za účelem korekce výukových postupů.

V rámci celkového hodnocení na vysvědčení se výsledky žáků oproti minulé inspekční činnosti významně zlepšily. Na konci školního roku 2022/2023 prospělo s vyznamenáním na 1. stupni 81 % žáků, což je oproti červnu 2017 výrazný pozitivní posun (o 18 %). Žáci mají možnost zažít úspěch, jsou motivováni pro další školní práci. Vedení školy se podařilo od minulé inspekce vhodně systematicky působit na pedagogy v oblasti sjednocení pohledu na hodnocení, a to zejména ve smyslu respektování individuálních možností žáků. Na 2. stupni byla prospívajících s vyznamenáním skoro polovina, kromě výše uvedeného má na přibližně 15% nárůst jejich počtu vliv přítomnost výběrové třídy v každém ročníku. Fotbalová akademie klade důraz na vzdělávání žáků, na jejich prospěch a cílevědomost, což je úzce provázáno s důsledností pedagogů v oblasti korekce chování jednotlivců. Počet nepospívajících je příznivý, od minulé inspekce se snížil. Žákům ohroženým školním neúspěchem (dostatečný a nedostatečný prospěch) pedagogové nabízejí podporu přímo ve výuce, dovysvětlení nejasností, připravují pro ně doučovací aktivity, mají možnost opravit si nepovedené písemné ověřování znalostí apod. Příznivou skutečností je, že do této oblasti nespadá mnoho žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (necelá třetina). Jejich hodnocení bylo přizpůsobeno reálným schopnostem většiny z nich.

Tým školního poradenského pracoviště poskytuje žákům, zákonným zástupcům i pedagogům komplexní služby v oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování. Přínosem je přítomnost školní psycholožky, která se vedle koordinace vzdělávání

žáků s potřebou podpůrných opatření a běžné konzultační činnosti věnuje i krizové intervenci a práci s třídními kolektivy. Vzájemné vztahy mezi žáky jsou upevňovány nejen ve škole, ale také například během výjezdových akcí (adaptační a sportovní kurzy) a projektových dnů. Příznivá bilance hodnocení chování je dokladem úspěšného osvojování sociálních dovedností a morálních hodnot, ukazuje dobrou účinnost preventivních aktivit. Škole se daří identifikovat projevy rizikového chování, řešit je a přijímat opatření ve spolupráci všech zainteresovaných, včetně odborníků z jiných institucí. V případě potřeby jsou udělována výchovná opatření za porušení daných pravidel, převažují však pochvaly za dosažené výsledky, za reprezentaci školy.

Žáci se pravidelně účastní mnoha různých předmětových soutěží či olympiád, nejvíce úspěšní, a to i v celostátním měřítku, jsou vzhledem k zaměření školy ve sportovních utkáních. Důležitým aspektem práce školy je také její prezentace na veřejnosti prostřednictvím akcí u příležitosti různých svátků (např. Vánoční salón, Velikonoční jarmark).

Závěry

Vývoj školy

- od minulé inspekční činnosti došlo k nárůstu počtu žáků, tříd i oddělení školní družiny
- v souvislosti s tím se rozrostl pedagogický sbor, přičemž se lehce snížila jeho míra odborné kvalifikovanosti
- rekonstrukcí odborných učeben se významně zkvalitnily materiální podmínky pro výuku na 2. stupni
- v souladu se sjednocením pohledu učitelů na hodnocení se zlepšily výsledky vzdělávání žáků

Silné stránky

- dlouhodobá, aktivní spolupráce s Regionální fotbalovou akademií Pardubice, v rámci níž škola vytváří nadstandardní vzdělávací podmínky pro pohybově nadané žáky s cílem optimalizovat osobnostní, sportovní a sociální rozvoj každého z nich (1.5)
- pozitivní nestresující atmosféra vzdělávání, která je založená na dodržování pravidel slušného chování a podporuje vytváření dobrých prosociálních vztahů mezi všemi účastníky vzdělávání (2.2)
- častá názornost výuky na 1. stupni i v přírodovědných předmětech na 2. stupni, kde byla podpořená novým vybavením didaktickými pomůckami, efektivně motivuje žáky k další školní práci (2.4)
- výborné výsledky žáků v různých sportovních soutěžích, včetně celostátní úrovně, potvrzují kvalitu výuky tělesné výchovy, zájem žáků o pohybové aktivity a zvyšování tělesné kondice (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- malá četnost účasti pedagogů na akcích dalšího vzdělávání se odráží v méně pestré škále používaných forem a metod výuky, v menších dovednostech při práci s výukovými cíli, či v rozdílné úrovni vedení žáků k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení (3.5)
- minimální využití různých informačních zdrojů pro vlastní bádání a objevování žáků v rámci výuky nepodporuje práci s informacemi, jejich vyhledávání, třídění, analýzu a aplikaci (4.2)
- malá míra diferenciacce a individualizace výuky vzhledem k žákům celého spektra nadání a potřeb neumožňuje účinné využití jejich učebního potenciálu (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- organizovat pravidelné vzdělávací akce na aktuální pedagogická témata společně pro všechny pedagogy
- využívat všechny dostupné informační zdroje pro objevování nových poznatků samotnými žáky
- využívat častěji při ověřování znalostí žáků 1. stupně testové úlohy
- zaměřit se na závěrečné zhodnocení výuky vzhledem k rozvoji žáků

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 20. 11. 2023
2. „Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Pardubice - Ohrazenice“ platný ve školním roce 2023/2024
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu při ZŠ Pardubice – Ohrazenice platný ve školním roce 2023/2024
4. Školní matrika – školní rok 2023/2024
5. Školní řád platný od 1. 9. 2021
6. Vnitřní řád školní družiny platný od 1. 9. 2022
7. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2023/2024
8. Třídní knihy - školní rok 2023/2024
9. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2022/2023

10. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní rok 2022/2023, 2023/2024
11. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování - školní rok 2023/2024
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků - školní rok 2023/2024

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PaedDr. Marta Hunalová, školní inspektorka

PhDr. Martina Kutinová, školní inspektorka

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

19. 12. 2023